

ELŐSZÓ

A Szegedi Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karának Összehasonlító Irodalomtudományi Tanszékén többirányú munka folyik. S bár ezek az „irányok” látszólag inkább eltéréseket, mint hasonlóságokat jeleznek, valójában a gondolkodás közösségét tanúsítják, miszerint a tanszéki diákkörhöz, a tanszék meghirdette posztgraduális kurzusokhoz, illetőleg a tanszéki tudományos vállalkozásokhoz kapcsolódó hallgatók, fiatal kutatók, az irodalomelméletet és történetet nem egymás ellen feszülő (rész)diszciplínaként gondolják el, hanem olyanmódon, hogy lett legyen irodalomszociológiai megközelítés, „hagyományosabb” műelemzés, a strukturalizmus eljárásait fölhasználó értekezés vagy a szó megszokott és a megszokott-tól eltérő jelentésben értett „komparatiztika”, az elméleti alapozás, az elméleti felkészültség nélkülözhetetlen, alapvető kritériumként és feltételként neveződik meg. Mind az Összehasonlító Irodalomtudomány „B” szak, mind a posztgraduális kurzus szemináriumain részben a diszciplína története, önmeghatározási kísérleteinek, „iskoláinak” historikuma révén, részben a dialógusként fölfogott komparatiztikán belül irodalom és társtudományok, irodalom és társművészetek kapcsolódási lehetőségeinek, egymással szembesített irodalmi/irodalomtudományos „iskolák”-nak elemzésekor irodalomelméleti stúdiumok iktatódnak be; az átjárás a komparatiztikai és az irodalomelméleti órák, kurzusok között természetes. S bár a *Szövegek között* eddigi kötetei ugyan inkább a sorok között, a feldolgozott tárggyal kapcsolatos elméleti eljárások alkalmazhatóságáról nyilatkoztak, az remélhetőleg kitetszett, hogy a közreműködők inkább vállalják az eklektikusság vádját, mint hogy reflektálatlanul elkötelezzék magukat egyetlen, a „legjobb”-nak vélt módszer, nézet, elgondolás, elmélet mellett. Pontosabban fogalmazva: az elemzendő-feldolgozandó tárgy keresi az ehhez legmegfelelőbb elméletet, módszert, és megfordítva – senki és semmi nem lévén „csalhatatlan” – a z elmélet és a módszer keresi a demonstrálásra leginkább megfelelő tárgyat. Ami természetesen nem úgy értendő, hogy az ifjú kutató állandóan változtatja kutatási tárgyát, minek következtében módszertől módszerig, elmélettől elméletig tévedez. Hiszen a „B” szakon eltöltött négy, az irodalomelmélet speciális képzésben végigdolgozott három év, majd a posztgraduális kurzus hat szemesztere egyfelől azt igényelte, hogy a hallgató megismerkedjék a különféle módszerekkel és elméletekkel, megtapasztalja azok applikálhatóságát, magyar és idegen nyelvű olvasmányai segítségével tájékozódjék az irodalomkutatás trendjei

(múltja és jelene) között. Másfelől viszont (igaz, nem minden út vezet az elkészítendő disszertációhoz, de arra is gondolva, azt is tervezgetve) a választott kutatási téma szakirodalmi bejárása nyilván hatással van és volt a kutatói orientációra, s így munkahipotézisek szerveződtek, előtanulmányok készültek, vitaanyagok fogalmazódtak meg, melyek egyike-másika tudományos diákköri dolgozat, konferencia-előadás, évfolyam-beszámoló stb. formájában került a bíráló(k) elé. Ez „előmunkálatok” megszerkesztett, csupán a jelen kötet számára végleges változatként funkcionáló alakját adja közre az a munkaközösség, amely a kötet szerkesztését vállalta. Ezt aképpen lehetne másképpen megfogalmazni, hogy az ebben a kötetben kiadott írások egy régebben megkezdett és egy későbbi időben lezáruló kutatás egy, fontosnak tekintett állomása. Azt kívánják bemutatni, hogy a kötetben publikáló ifjú kutatók, hallgatók jelenleg miképpen képzelik el tervezett dolgozatuk alaprajzát, mire kívánják építeni terjedelmesebb munkájukat, és mi az, amit a tapasztalatok alapján jelenleg következtetésként elő lehet adni. A kutatási témák „szórtsága”, a témákat megalapozó elméleti tézisek eltérő volta egyben a tanszéki érdeklődés sokféleségét van hivatva tanúsítani, ezen keresztül azt is, hogy a kurzusokon egymástól különböző felfogások között termékeny párbeszéd alakult ki. Csak remélni lehet, hogy ez a párbeszéd ezzel a kötetrel nem marad abba...

Szeged, 2003. májusában

Fried István